

Zaawansowane architektury komputerowe

Projektowanie mikrooperacji procesora RISC/DLX(MIPS)

1 Wprowadzenie

W trakcie bieżącego ćwiczenia student pozna podstawowe zasady kierujące pracą inżyniera projektanta mikroprocesorów. W szczególności zapozna się z mikrooperacjami procesora RISC/DLX. Głównym celem ćwiczenia jest zapoznanie się z niższą niż poziom asemblera warstwą wykonywania aplikacji oraz zwrócenie uwagi na technologie realizacji operacji z wykorzystaniem instrukcji typu RISC, ale na procesorach typu CISC (np. platformy Intel, chociaż w tym przypadku chodzi o inny prostszy architektonicznie procesor MIPS/ARM). Laboratorium obejmuje implementację prostego filtra FIR (SOI) na maszynie o prostej architekturze RISC. Filtr będzie analizowany, wdrażany i modyfikowany w celu usprawnienia i uproszczenia realizacji (architektury procesora).

1.1 Uruchomienie symulatora system mikroarchitektonicznego ESCAPE

- Rozpocznij od ściągnięcia ćwiczenia ze wskazanej strony
- Rozpakuj .zip w ustalonym wcześniej miejscu – katalogu roboczym.
- Uruchom symulator – znajduje się w pakiecie

2 Podstawowa Konfiguracja (założenia architektoniczne procesora)

Konfigurację symulatora najłatwiej przeprowadzić wczytując przykładową konfigurację dla zakładki Configurationi → Load simple.ecf, a następnie dokonać modyfikacji. Otwórz zakładkę **instruction encoding** (zak. 1). Istnieje tam 3 typy mikrooperacji, mikrooperacje te zostaną wykorzystane do implementacji mikroinstrukcji asemblerowych.

2.1 Parametry formalne mikrooperacji

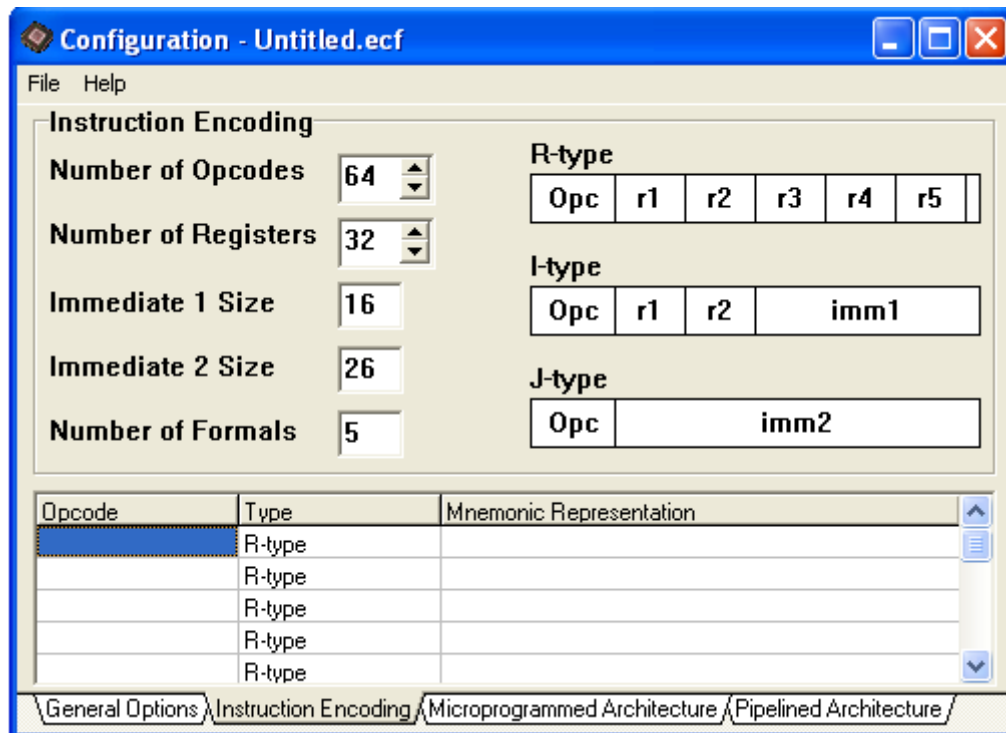
Instrukcja asemblerowa może posiadać 3 typy parametrów: rejestrowe, natychmiastowe oraz etykietowane. Parametry formalne wykorzystywane są przy deklarowaniu instrukcji, ale rzeczywiste wartości są przyporządkowywane rzeczywistym rejestrom zob. Tabela 2.

Mikrokod wykorzystuje tę samą zasadę, która jest obecna podczas implementacji kodu asemblerowego, jego parametry formalne zastępowane są przez rzeczywiste rejestry. To jest odpowiednik sparmetryzowanej funkcji – dlaczego?

Tabela 1: Formalne i rzeczywiste parametry - korelacja

	Formalne	Rzeczywiste
Rejestry		
przykład	ADDreg r1, r2, r3	ADDreg R4, R3, R6
znaczenie	Mikrokod instrukcja ADD	$R6 = R4 + R3$
rejestr	r1	R4

natychmiastowe		
przykład	PUTimm r1, i	PUTimm R3, 200
znaczenie	mikrokod instrukcja PUT	R3 załaduj 200
wartość operandu	i	200
Etykieta		
przykład	JMPrel j	JMPrel 200
znaczenie	Skok JMP	PC PC + 200
etykieta	J	200

Rys. 1:Zakładka Encoding window

Tabela 1: Przykład zestawu instrukcji

Opcode	Type		
LOADimm	I	r1, i	znaczenie kodu operacyjnego
STOREimm	I	r1, r2, r3	załaduj spod adresu i do rejestru r1
ADDreg	R	$r3 = r1 + r2$	zachowaj pod adresem i wartość rejestru r1
ORreg	R	$r3 = r1 \mid r2$	(operacja LUB)
JMPrel	J	j	skocz pod adres i etykietę j
PUTimm	I	r1, i	zachowaj wartość i w rejestrze r1
NOP	R		pusta instrukcja

Ponizszy program (pliki *simple.**) wykonuje prostą operację sumowania. Nie można tych operacji wykonać dopóki nie zostanie zaimplementowany zestaw mikrooperacji.

```
PUTimm R1, 0x0000C8
PUTimm R2, 0x00012C
ADDreg R1, R2, R3
STOREimm R3, 0x000064
LOADimm R2, 0x000064
JMPrel ll
```

Zaimplementowana jest jedna mikrooperacja kodu operacyjnego PUTimm i dostępna jest w zadaniu.

Sprawdzenie poprawnie wykonanej mikrooperacji polega na testowaniu pamięci po wykonaniu całego programu.

Operacje typu Write Back (WB) są realizowane w ramach *Reqs*, czyli operacja WF3 zapisze nam wartość z rejestru C do R3. To znaczy gdyby w wierszu mikrooperacji umieścić tylko taką operację, otrzymalibyśmy w wyniku przepisanie C do R3. Należy jednak zauważyć, że operacje ALU i operacje Mem wykonywane są równolegle.

Po każdej zmianie mikrooperacji należy je zachować File/Save.

Configuration - simple.ecf

File Help

Instruction Encoding

Number of Opcodes: 16

Number of Registers: 4

Immediate 1 Size: 24

Immediate 2 Size: 28

Number of Formals: 6

R-type

Opcr1r2r3r4r5r6

I-type

Opcr1r2imm1

J-type

Opcimm2

Opcode	Type	Mnemonic Representation
LOADimm	I-type	r1, i
STOREimm	I-type	r1, i
ADDreg	R-type	r1, r2, r3
ORreg	R-type	r1, r2, r3
JMPrel	J-type	i
PUTimm	I-type	r1, i
NOP	R-type	
NOP	R-type	
NOP	R-type	
NOP	R-type	
NOP	R-type	
NOP	R-type	

General Options Instruction Encoding Microprogrammed Architecture Pipelined Architecture

Rys. 3 Zestaw mikroinstrukcji do oprogramowania z wykorzystaniem mikrooperacji

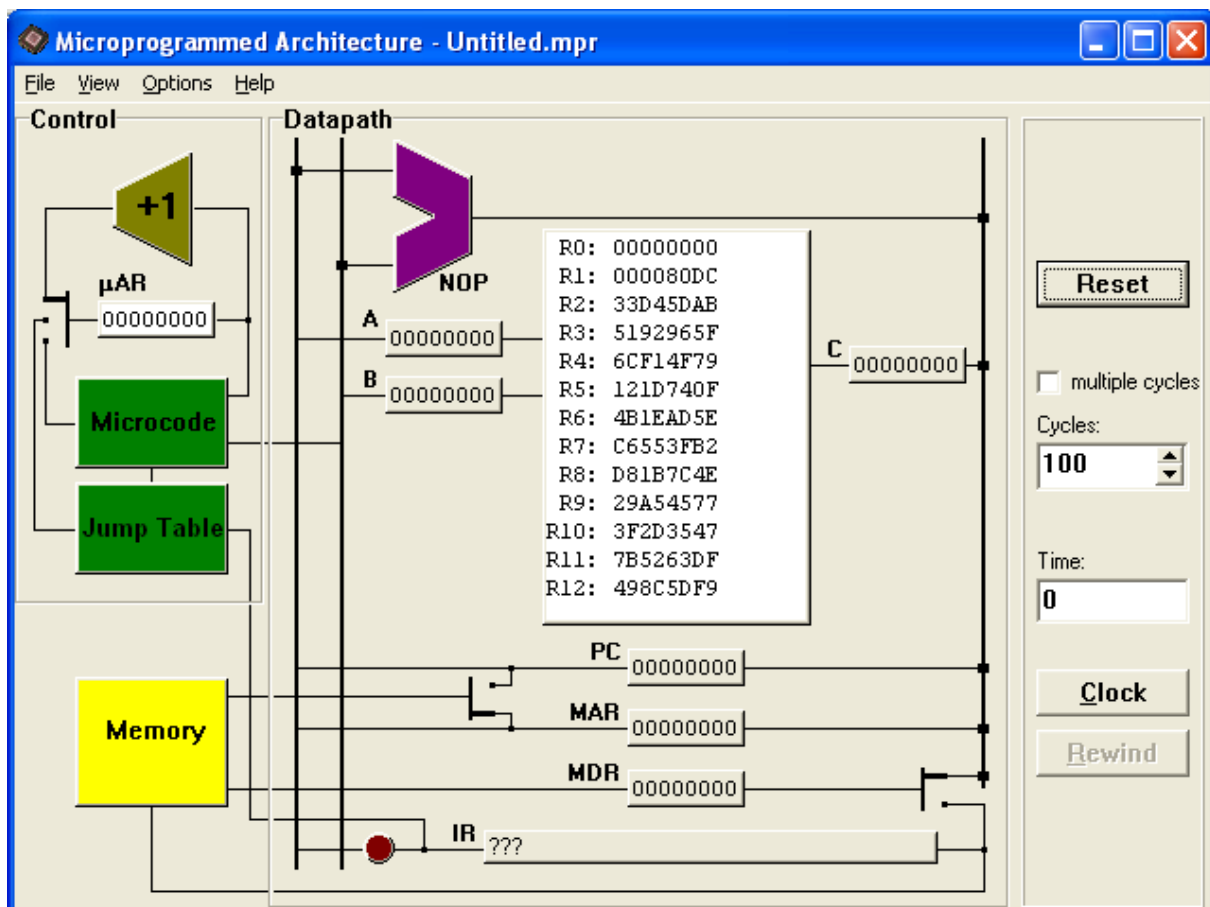
Microcode - simple.mco													
uAR	Label	ALU	S1	S2	Dest	ExtIR	Const	JCond	Adr	Mem	MAdr	MDest	Regs
0000	Start									RW	PC	IR	
0001		ADD	PC	Const	PC		4	Jump1					
0002	Put	ADD	IR	Const	C	Word	0						
0003								True	Start				WF1
0004													
0005													
0006													
0007													
0008													
0009													
000A													
000B													
000C													
000D													
000E													
000F													

Dropdown Mode Overwrite

Microcode / Jump Tables

Rys. 4 Przykładowy zestaw mikrooperacji dla danego zestawu mikroinstukcji

Pytanie 1 Co trzeba zmienić, jeśli zwiększy się czas dostępu do pamięci do kilku cykli zegarowych.

Rys. 5 Główne okno testowania mikrooperacji dla wybranej architektury RISC

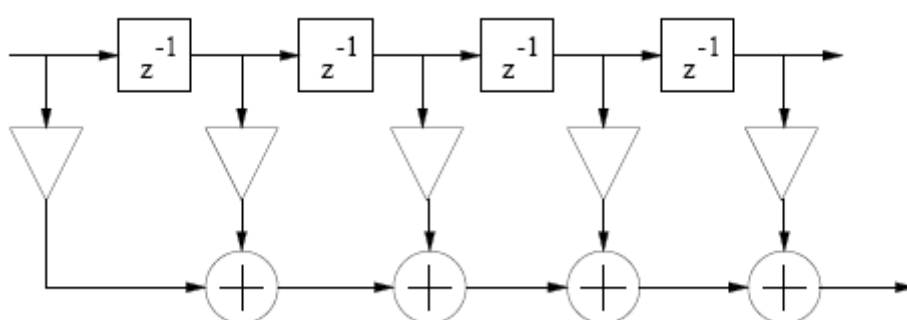
3. Omówienie programu do implementacji

3.1 Struktura filtru SOI

Dla każdej próbki wejściowej $x(n)$ (zapisanej w pamięci), obliczany jest spłot. W rezultacie otrzymujemy n próbek na wyjściu:

$$y(n) = \sum_{k=0}^{L-1} h(k) \times x(n - k)$$

3.2 Implementacja

Rysunek 1: Linia opóźniająca filtru SOI

W naszym przypadku $N (= 32)$ próbki wejściowe są przechowywane w pamięci danych (= 0x200 - 0x27F). Kopiowane są one do bufora cyklicznego reprezentującego linię opóźniającą (linia opóźniająca Rys. 1) ($L=16$, 0x280 - 0x2BF). Spłot jest obliczany za pomocą współczynników przechowywanych w pamięci pod adresami 0x2c0 - 0x2FF. Skumulowane wyniki są przechowywane w tablicy wyników (0x300 - 0x37F). Pamięć jest adresowana bajtowo a wszystkie próbki posiadają 32-bity.

Tabela 1

Rejestry	Wykorzystanie
R1	licznik próbek
R2	licznik pętli spłotu
R3	akumulator
R4	adres aktualnej próbki do zapisy
R5	adres aktualnej próbki do odczytu
R6-R11	rejestry tymczasowe

Tabela 2. Symbole wykorzystane w pseudokodzie

Nazwa	wartość	Znaczenie
N	32	Liczba próbek wejściowych
L	16	Długość linii opóźniającej, rząd filtru
INPUT	0x200	Adres bazowy próbek wejściowych
DELAY	0x280	Ciąg próbek opóźnionych. Adres bazowy elementów linii opóźniającej
COEFF	0x2C0	Adres bazowy współczynników filtru
OUTPUT	0x300	Adres bazowy pamięci próbek na wyjściu

3.3 Pseudokod

Zobacz rejestry z Tab. 1 oraz zobacz tablicę symboli: Tab. 2

```
R4 = 0
  FOR R1 = 0 TO 4*(N-1) krok o 4
    R7 = MEM[INPUT + R1]
    MEM[DELAY + R4] = R7
    R3 = 0
    R5 = R4
    FOR R2 = 0 TO 4*(L-1) krok o 4
      R9 = MEM[DELAY + R5]
      R10 = MEM[COEFF + R2]
      R3 = R3 + R9*R10
      R5 = R5 + 4
      IF ( R5 > 4*(L-1) )
        THEN R5 = 0
    END FOR
    MEM[OUTPUT + R1] = R3
    R4 = R4 - 4
    IF ( R4 < 0 )
      THEN R4 = 4*(L-1)
  END FOR
```

4 Przebieg ćwiczenia

4.1 Pobieranie i uruchamianie materiałów oraz symulatora

- Pobierz .zip
- Rozpakuj .zip w przygotowanym katalogu roboczym
- Uruchom program

4.2 Podstawowa konfiguracja architektury

Załaduj plik soi.ecf z formularza konfiguracji. Definiuje on dość prostą architekturę, zapoznaj się z nią. Popatrz na dostępne instrukcje w karcie kodowania rozkazów. Załaduj plik simple.mpr z okna Microarchitecture Window. (Menu File—Open).

4.3 Zadania do wykonania

Z1 Napisz program assemblerowy dla pseudokodu z sekcji 3.3

Z2 Sprawdź gdzie można poprawić kod poprzez grupowanie bloków instrukcji w większe bloki wykorzystując na przykład kombinację Multiply-Accumulate, która znajduje się w prawie każdym procesorze DSP. Inne możliwości optymalizacji można wprowadzić przy dostępie do pamięci.

Z3 Porównaj prędkość poprawionej wersji z oryginałem – wykonaj to dla kilku wartości czasu dostępu do pamięci (menu Opcje-Memory Access Time).

5 Wskazówki

- Zwróć uwagę na Jump Table
- zestaw instrukcji

- WFn zapisuje do parametru formalnego zawartość rejestru C

Instrukcja	Operacja
NOP	–
ADD R1, R2, R3	$R3 := R1 + R2$
SUB R1, R2, R3	$R3 := R1 - R2$
MUL R1, R2, R3	$R3 := R1 \times R2$
DIV R1, R2, R3	$R3 := R1 / R2$
AND R1, R2, R3	$R3 := R1 \text{ AND } R2$
OR R1, R2, R3	$R3 := R1 \text{ OR } R2$
XOR R1, R2, R3	$R3 := R1 \text{ XOR } R2$
SLL R1, R2, R3	$R3 := R1 \ll R2$
SRL R1, R2, R3	$R3 := R1 \gg R2$
SRA R1, R2, R3	$R3 := R1 \gg_a R2$
ADDI R1, imm, R3	$R3 := R1 + \text{imm}$
SUBI R1, imm, R3	$R3 := R1 - \text{imm}$
MULI R1, imm, R3	$R3 := R1 \times \text{imm}$
DIVI R1, imm, R3	$R3 := R1 / \text{imm}$
ANDI R1, imm, R3	$R3 := R1 \text{ AND } \text{imm}$
ORI R1, imm, R3	$R3 := R1 \text{ OR } \text{imm}$
XORI R1, imm, R3	$R3 := R1 \text{ XOR } \text{imm}$
SLLI R1, imm, R3	$R3 := R1 \ll \text{imm}$
SRLI R1, imm, R3	$R3 := R1 \gg \text{imm}$
SRAI R1, imm, R3	$R3 := R1 \gg_a \text{imm}$
LDB R1, offset(R2)	$R1 := 0x0 + \text{mem8}[R2 + \text{offset}]$
LDH R1, offset(R2)	$R1 := 0x0 + \text{mem16}[R2 + \text{offset}]$
LDW R1, offset(R2)	$R1 := 0x0 + \text{mem32}[R2 + \text{offset}]$
STB R1, offset(R2)	$\text{mem8}[R2 + \text{offset}] := R1(7:0)$
STH R1, offset(R2)	$\text{mem16}[R2 + \text{offset}] := R1(15:0)$
STW R1, offset(R2)	$\text{mem32}[R2 + \text{offset}] := R1$
LIH R1, immediate	$R1 := (\text{immediate} \ll 16) \text{ OR } (R1 \text{ AND } 0xFFFF)$
BRZ R1, label	if $R1 = 0$ then $PC := \text{adr}(\text{label})$ else $PC := PC+4$
BRNZ R1, label	if $R1 \neq 0$ then $PC := \text{adr}(\text{label})$ else $PC := PC+4$
BRGT R1, label	if $R1 > 0$ then $PC := \text{adr}(\text{label})$ else $PC := PC+4$
BRGE R1, label	if $R1 \geq 0$ then $PC := \text{adr}(\text{label})$ else $PC := PC+4$
BRLT R1, label	if $R1 < 0$ then $PC := \text{adr}(\text{label})$ else $PC := PC+4$
BRLE R1, label	if $R1 \leq 0$ then $PC := \text{adr}(\text{label})$ else $PC := PC+4$

Uwaga:

- Rejestr R0 zawiera zawsze wartość zero.
- Pamięć adresowana jest bajtowo, wszystkie wartości są 32-bitowe co może spowodować wygenerowanie błędu np. przy korzystaniu z adresu 0x63.
- Przy wprowadzaniu nowych instrukcji Wykorzystaj tymczasowe wewnętrzne rejestry (TMP1, TMP2).
- Wyczyść pamięć danych po symulacji.
- Poproś prowadzącego o wskazówki.

• Wstawianie nowej linii w oknie Microcode odbywa się za pomocą klawiszy Insert(zmiana trybu na INSERT), Enter (Enter wstawia od tego momentu nową linię).

Usuwanie linii- zaznacza kursorem linie, usun linie klawiszem DELETE

Memory Unstable – zwróć uwagę na czas dostępu do pamięci, jeśli jest większy od 1, należy ten przypadek oprogramować.

5. Usuń katalog roboczy po zakończonym laboratorium.